

Instruktion

Gäller för Folktandvården Värmland och privattandläkare i Värmland	Utfärdad datum 2016-01-20	Reviderad datum
Utarbetad av Elisabeth Wennerberg, Ingegerd Sandberg och Camilla Andersson	Reviderad av	
Godkänd av Birgitta Haglund		

Frågor och svar om smittskydd

Fråga: Är alla asylsökande hälsundersökta och har tagit blodprov innan de kommer och har det någon betydelse för tandvårdens del?

Svar: Nej, alla är inte hälsundersökta, hälsundersökningen är frivillig. Det har ingen betydelse för tandvårdens del. De basala hygienrutinerna ska följas oavsett om vi vet om att de är hälsundersökta eller inte. Ur smittskyddssynpunkt kan vi känna oss trygga när vi arbetar enligt de basala hygienrutinerna. Viktigt att tänka på är att alltid använda handskar i kontakt med kroppsvätskor, d.v.s. saliv, bara handsprit räcker inte. Om konstaterad smitta av något slag finns och osäkerhet om hur smittan ska hanteras, kontakta [Smittskydd Värmland](#)

Fråga: Vilka smittsamma sjukdomar kan förekomma hos asylpatienter?

Svar: Blodburen smitta (hepatit B, hepatit C, hiv), multiresistenta bakterier (MRB), t.ex. MRSA, tuberkulos (TBC), skabb, influensa (ofta tidigare säsongsinfluensa söder över) och mässling.

Fråga: Vad innebär blodburen smitta och vad kan vi tänka på?

Svar: Med blodburen smitta menar vi vanligen hepatit B, hepatit C och hiv och blod ska därför alltid betraktas som smittsamt. Blodburen smitta överförs från en person till en annan genom att smittat blod/kroppsvätskor tar sig in via blod eller slemhinnor, t.ex. vid stick-/skärskada. Blodburen smitta är ingen kontaktsmitta. Hepatit B och hepatit C ger en inflammation i levern. Ca 5 % av vuxna utvecklar ett kroniskt bärarskap efter en hepatit B-infektion och ca 70 % utvecklar ett kroniskt bärarskap efter en hepatit C-infektion. Numera gör effektiva behandlingsmetoder med s.k. bromsmediciner att virusnivåerna av hiv i blodet är låga och därmed även smittsamheten. Vid behandling av patient med blodburen smitta ska basala hygienrutiner följas och ytor torkas av efter färdig behandling.

Fråga: Vad är multiresistenta bakterier och vad kan vi tänka på?

Svar: Multiresistenta bakterier (MRB) är ett samlingsnamn för flera olika bakterier som utvecklat resistens mot antibiotika. MRSA är en sådan bakterie. MRSA är en sår- och hudbakterie som kan sitta i näsa, svalg och sår. Den smittar via kontakt och droppsmitta. Vi ser en ökning av MRSA i samhället. Vid behandling av patient med MRSA ska basala hygienrutiner följas och ytor torkas av efter färdig behandling.

Fråga: Vad är tuberkulos, finns smittan i Sverige och vad bör vi i så fall tänka på?

Svar: Tuberkulos förekommer i Sverige, dock framför allt hos personer som kommer från länder där tuberkulos är vanligt förekommande. Tuberkulos sprids vanligen inom familjen och vi ser oftast ingen spridning till samhället. Tuberkulos kan sätta sig på många olika ställen i kroppen, men lungtuberkulos är vanligast och är den form som kan vara smittsam. TBC smittar via luftvägarna och man kan ha blivit smittad utan att ha symtom. Man skiljer på vilande/latent TBC som inte är smittsam och aktiv TBC som är smittsam. TBC konstateras via Quantiferonprov och hanteras utifrån smittskyddslagen. Tuberkulos sprids oftast genom att man andas in bakterier som kommer ut i luften när en person med

smittsam lungtuberkulos hostar. Om personen inte hostar är denne oftast inte så smittsam. Tiden från smittotillfället till insjuknandet kan vara mycket lång och alla insjuknar inte. Efter några veckors behandling är de flesta smittfria, men står under behandling i ca 6 månader. Genom att använda munskydd skyddar vi oss på ett bra sätt mot smitta som inte är känd. I Sverige finns några kända fall där vårdpersonal blivit smittade. Bland annat på grund av att skyddsutrustning inte använts på rätt sätt. Munskydd och basala hygienrutiner ger ett bra skydd – under förutsättning att det används rätt. Vid konstaterad aktiv TBC finns speciella andningsskydd att tillgå. Patienter med aktiv TBC är oftast ineliggande på infektionsmottagningen.

Fråga: Finns det fler smittsamma sjukdomar som vi behöver känna till?

Svar: Hepatit A är ett virus som smittar via avföring och förekommer naturligt i många länder som en barnsjukdom. De flesta vuxna från dessa länder är immuna. Virusets utsöndras med avföringen, och smittan sprids framför allt via avloppsvatten. Polio är en virussjukdom och virus utsöndras med avföringen. Smittan sprids framför allt via avloppsvatten, men kan också spridas vid nära kontakt mellan människor. Polio ingår i barnvaccinationsprogrammet.

Fråga: Vad är vi vanligtvis vaccinerade mot?

Svar: I barnvaccinationsprogrammet i Sverige ingår idag: polio, difteri, stelkramp, kikhosta, infektioner orsakade av haemophilus influenzae typ b, mässling, påssjuka och röda hund och allvarliga sjukdomar orsakade av pneumokocker. Sedan den 1 januari 2010 ingår även vaccination av flickor mot humant papillomvirus (HPV) i programmet. I Sverige har vi idag inte allmän vaccination mot tuberkulos eller hepatit B. Dessa sjukdomar hålls istället under kontroll med så kallad riktad vaccination. Riktad vaccination innebär att barn med ökad risk för att bli smittade erbjuds vaccinering eller om barnet inte genomgått svenskt vaccinationsprogram. I Värmland erbjuds hepatit B-vaccination för närvarande mot en mindre kostnad. [Mer information om vaccinationer finns på Folkhälsomyndighetens webbplats.](#)

Fråga: Hur gör jag om jag fått en stickskada på ett orent instrument och får jag alltid hjälp på vårdcentralen?

Svar: [Smittskydd Värmland](#) har en övergripande rutin när det gäller kontakten med vårdcentralen. Det är viktigt att se över de moment som vid upprepade tillfällen leder till stick-/skärskada. Fler stickskador innebär givetvis fler tillfällen då man riskerar att smittas. [Folkhälsomyndigheten rekommenderar att tandvårdens personal är vaccinerade mot hepatit B.](#)

Fråga: Kan jag få reda på om någon är smittad om jag t ex kontaktar vårdcentralen?

Svar: Enligt lag får sjukvården inte överföra information om sjukdomar mellan olika instanser. Tandvården kan alltså inte få information om detta. Upplyningsplikten innebär dock att en person som vet om att han/hon har smittsamma sjukdomar som hepatit B, hepatit C, hiv eller MRSA m.m. är skyldig att upplysa vårdgivaren om det.